

Saksframlegg

Arkivsak-dok. 24/1235-2
Saksbehandler Halvor Halvorsen

Utvalg	Møtedato
Råd for eldre og personer med funksjonsnedsettelser	13.11.2024
Miljø- og teknisk utvalg	13.11.2024
Kulturutvalget	13.11.2024
Oppvekstutvalget	13.11.2024
Administrasjonsutvalget	14.11.2024
Formannskapet	14.11.2024
Helse og omsorgsutvalget	11.12.2024
Kommunestyret	19.12.2024

Handlingsprogram og økonomiplan 2025-28, med budsjett 2025

Kommunedirektørens forslag til vedtak

Med hjemmel i kommunelovens §§ 14-2 til 14-5 og plan og bygningslovens §§ 11-1 til 11-4 vedtas handlingsprogram og økonomiplan for 2025-28 med budsjett for 2025.

1	Avgifter og betalingssatser
a	Eiendomsskatt - I medhold av eigeskattelovas (esktl) §§ 2 og 3 skrives eiendomsskatten for 2025 ut på «faste eiendomar i heile kommunen, unnateke næringseigedom, kraftanlegg, vindkraftverk, kraftnettet og anlegg omfatta av særskattereglane for petroleum» (utskrivingsalternativ esktl § 3 g) - Generell skattesats settes til 4 promille (esktl § 13) - For utskrivning av skatt på boligeiendommer benytter kommunen Skatteetatens formuesgrunnlag for de boliger hvor dette er beregnet (esktl §8 C-1). For øvrige skattepliktige eiendommer benyttes gjeldende kommunale takster (esktl § 8 A-2 og A-3) - Gjeldende kommunalt fastsatte eiendomsskattetakster kontorjusteres med 10% fra 2024 til 2025 (esktl § 8 A-4) - Eiendomsskatten betales i minimum seks (6) terminer (esktl § 25) - Ved taksering og utskrivning av eiendomsskatt benytter kommunen tidligere vedtatte skattevedtekter - Ny alminnelig taksering av alle skattepliktige eiendommer påstartes i 2025
B	Kommunale avgifter Kommunale avgifter for selvkostområder vedtas med virkning fra 1/1 2025 og betales i minimum seks (6) terminer Vann og avløp Husholdninger: - Abonnementsavgift pr år, vann kr.1.848 (tidligere kr.1.650) - Abonnementsavgift pr år, avløp kr.2.760 (tidligere kr.2.508) Næring: - Abonnementsavgift pr år, vann kr.1.848 (tidligere kr.1.650) - Abonnementsavgift pr år, avløp kr.2.760 (tidligere kr.2.508) Forbruksgebyr: - Vann pr m3 kr.9,00 (tidligere kr.8,10)

	• Avløp pr m3 kr.19,25 (tidligere kr.17,50) Engangsgebyr (tilkobling): • Vann kr.10.000 (uendret) • Avløp kr.10.000 (uendret) Leie av vannmåler: Vannmålerleie pr år kr.400 (tidligere kr.350) Kontrollgebyr for manglende avlesning av vannmåler settes til kr.500 (uendret) Renovasjon (gebyrer fastsettes av RTA AS) Renovasjon – helårsabonnement normal kr.3.830 (tidligere kr.3.673) Hytterrenovasjon differensieres i kategorier ihht vedlagt brev fra RTA AS <table><tr><th>Kategori</th><th>Fast del</th><th>Volum del</th><th>Sum årsgebyr</th></tr><tr><td>A- Std hytteabonnement</td><td>960</td><td>1 194</td><td>2 154</td></tr><tr><td>B- Innlandshytte</td><td>960</td><td>669</td><td>1 629</td></tr><tr><td>C- Innlandshytte NLF</td><td>960</td><td>239</td><td>1 199</td></tr><tr><td>Sorteringsbu/nedgravd</td><td></td><td></td><td>400</td></tr></table> Slamgebyr: • Slamgebyr årsavgift helårsbolig kr.1.200 (uendret) • Slamgebyr årsavgift fritidsbolig kr.600 (uendret) • Slamgebyr årsavgift tett tank kr.2.400 (uendret) • Slamgebyr ekstra tømning pr m3 kr.600 (uendret) • Slamgebyr nødtømming pr gang kr.1.600 (uendret) • Bomtur ekstra tømning pr gang kr.600 (uendret) Feieravgift: Feieravgift pr år pr pipe kr.350 (uendret) <i>Alle priser er oppgitt eksklusive mva.</i>	Kategori	Fast del	Volum del	Sum årsgebyr	A- Std hytteabonnement	960	1 194	2 154	B- Innlandshytte	960	669	1 629	C- Innlandshytte NLF	960	239	1 199	Sorteringsbu/nedgravd			400
Kategori	Fast del	Volum del	Sum årsgebyr																		
A- Std hytteabonnement	960	1 194	2 154																		
B- Innlandshytte	960	669	1 629																		
C- Innlandshytte NLF	960	239	1 199																		
Sorteringsbu/nedgravd			400																		
c	Kommunale båtplasser Pris for utleie av båtplasser holdes uendret i 2025, inkludert engangsgebyr for venteliste																				
d	Betalingssatser gjestehavn Betalingssatser for gjestehavn 2025 holdes uendret																				
e	Betalingssatser parkering • Betalingssatser indre og ytre sone indeksreguleres med 5% • Betalingssats årskort næringsparkering økes med 5% Andre betalingssatser parkering holdes uendret																				
f	Gebyrer Plan og byggesak Gebyrregulativ for plan og byggesak holdes uendret og gebyrene oppjusteres med KPI, med unntak av lovbestemte gebyrer og maksgebyret for byggesak.																				
g	Betalingssatser Skolefritidsordningen, SFO. • 4 trinn oppholdstid full plass pr måned kr.2.678 (uendret) • 4 trinn oppholdstid inntil 11 timer/uke pr måned kr.1.957 (uendret) • 1-3 trinn har gratis kjernetid inntil 12 timer pr uke • 1-3 trinn ut over 12 timer pr uke kr.721 pr måned • Betaling dagsatser kr.200 pr dag • Betaling for kost pr måned kr.200 (uendret)																				
h	Oppholdsbetaling i kommunale barnehager Risør kommune følger til enhver tid regjeringens makssatser. Sats for 2025 er foreslått til kr.2.000 pr mnd. Betaling for kost i kommunale barnehager holdes uendret på kr.400 pr mnd.																				
i	Satser for tilskudd til private barnehager Tilskudd til private og åpne barnehager pr heltidsplass for 2025 fastsettes som følger • Driftstilskudd 0-2 år kr.280 423,23 pr heltidsplass/år • Driftstilskudd 3-6 år kr.141 671,37 pr heltidsplass/år • Kapitaltilskudd godkjenning år tom 2016 (nasjonal sats) kr.13 300 pr heltidsplass/år • Driftstilskudd åpen barnehage (0-6 år) 6-15 timer (sone 2) kr.27 275 pr heltidsplass/år • Driftstilskudd åpen barnehage (0-6 år) 16+ timer (sone 2) kr.40 323 pr heltidsplass/år																				

j

Øvrige kommunale gebyrer omtalt i gjeldende gebyrregulativ økes generelt med 5%. De nye betalingssatsene gjøres gjeldende fra 01.01.2025 – gitt at de enkelte gebyrregulativ ikke sier noe annet.

2

Det fastsettes følgende netto driftsrammer for Handlingsprogram og økonomiplan 2025-28 hvor første året i økonomiplanen fastsettes som budsjett 2025

Bev.oversikt drift §5,4 andre ledd	Budsjett 2025	Budsjett 2026	Budsjett 2027	Budsjett 2028
Sektor Interne tjenester				
Netto	38 853 000	38 853 000	38 853 000	38 853 000
Sektor Samfunnsutvikling				
Netto	86 139 000	80 502 000	79 157 000	78 816 000
Sektor Helse og omsorg				
Netto	277 945 000	277 045 000	276 347 000	275 949 000
Sektor Oppvekst				
Netto	166 367 000	160 067 000	158 767 000	155 567 000
Felles inntekter, utgifter og avsetning				
Netto	18 006 000	18 082 000	18 707 000	18 457 000
Netto driftsrammer sektorene	587 310 000	574 549 000	571 832 000	567 643 000

3

Kommunestyret vedtar investeringsplan for 2025-28 med brutto investeringsrammer som vist i saksforarbeidet, og tilhørende finansieringsplan som følger

Bev.oversikt investering ihht §5-5 1 ledd	Budsjett 2025	Budsjett 2026	Budsjett 2027	Budsjett 2028
Investeringer i varige driftsmidler	32 020 000	24 175 000	13 300 000	20 900 000
Tilskudd til andres investeringer	0	800 000	0	0
Investeringer i aksjer og andeler i selskaper	2 000 000	2 000 000	2 000 000	2 000 000
SUM INVESTERINGSUTGIFTER	34 020 000	26 975 000	15 300 000	22 900 000
Kompensasjon for merverdiavgift	-4 205 000	-3 065 000	-1 760 000	-2 800 000
Tilskudd fra andre	-895 000	-900 000	-2 000 000	0
Salg av varige driftsmidler	-1 000 000	-1 000 000	-1 000 000	-1 300 000
Salg av finansielle anleggsmidler	0	0	0	0
Bruk av lån	-25 920 000	-17 760 000	-8 540 000	-12 800 000
SUM INVESTERINGSINNTEKTER	-32 020 000	-22 725 000	-13 300 000	-16 900 000
Videreutlån	30 000 000	30 000 000	30 000 000	30 000 000
Bruk av lån til videreutlån	-30 000 000	-30 000 000	-30 000 000	-30 000 000
Avdrag på lån til videreutlån	7 000 000	7 000 000	7 000 000	7 000 000
Mottatte avdrag på videreutlån	-7 000 000	-7 000 000	-7 000 000	-7 000 000
Netto utgifter videreutlån	0	0	0	0
Avsetninger til bundne investeringsfond	0	0	0	0
Bruk av bundne investeringsfond	0	0	0	0
Bruk av ubundet investeringsfond	-2 000 000	-4 250 000	-2 000 000	-6 000 000
Sum overføring fra drift og netto avsetninger	-2 000 000	-4 250 000	-2 000 000	-6 000 000

Finansiering av investeringsplan 2025-28 (beløp i hele 1000)	Totalt	2 025	2 026	2 027	2 028
Sum investeringskostnad brutto	219 195	64 020	56 975	45 300	52 900
Sum finansiering MVA-kompensasjon	-11 830	-4 205	-3 065	-1 760	-2 800
Sum finansiering tilskudd/salg/fond	-22 345	-3 895	-6 150	-5 000	-7 300
Sum finansierings låneopptak	-185 020	-55 920	-47 760	-38 540	-42 800
Herav innenfor Selvkostområdet/Husbanken	149 570	38 800	39 920	34 500	36 350
Sum Lånebehov Ekskl.VAR og Husbank	-35 450	-17 120	-7 840	-4 040	-6 450

4

Fremlagt forslag til handlingsprogram og økonomiplan 2025-28 med budsjett 2025 for Risør kommune vedtas med de investeringer og netto driftsrammer som fremkommer i saksforarbeidet.

Vedlegg

Saksutskrift – Budsjett for kontrollarbeid
Brev gebyrsatser 2025 RTA
Gebyrregulativ Risør 2025 RTA
Gebyrregulativ Risør 2025 slam RTA

Kort resymé

Ihht kommunelovens §§ 14-1 til 14-5 og plan og bygningslovens §§ 11-1 til 11-4 skal kommunestyret innen utgangen av året vedta et bindende Handlingsprogram og økonomiplan med budsjett for de kommende 4 årene. Kommunestyrets budsjett (på det nivå det vedtas) er bindende for underliggende organer.

Kommunedirektørens forslag til budsjettåret 2025 er utarbeidet med utgangspunkt i Kommuneproposisjonen 2025, St.prp.nr.1 Statsbudsjettet, vedtatt Handlingsprogram og økonomiplan 2024-27 med budsjett 2024, og øvrige vedtak som medfører økonomiske konsekvenser for planperioden.

Saksopplysninger

Kommunedirektøren har videreført prinsippet om ett felles dokument for Handlingsprogram og økonomiplan og budsjett fra tidligere år, som innebærer at kommunedirektøren har laget en felles innstilling for de to styringsdokumentene. Budsjett og økonomiplan er utarbeidet i samarbeid med sektorledere og den enkelte enhetsleder, og har vært koordinert av økonomisjefen.

Kommunedirektørens forslag kan lastes ned fra kommunens hjemmeside www.risor.kommune.no
Du kan bruke følgende lenke: [Handlingsprogram og økonomiplan med budsjett - Risør kommune](#)

Kommunedirektøren har i fremlagt dokument ikke ønsket å ta med alle oversikter som tidligere er lagt inn som vedlegg til handlingsprogrammet. Oversiktene var tiltenkt som en synliggjøring av faglige vurderinger av behov for planperioden, ikke som tiltak til behandling. Kommunedirektøren har flyttet arbeidsdokumentene over i en egen oversikt som legges på kommunens hjemmeside sammen med de øvrige dokumentene, og kan lastes ned der ved behov.

Kommuneplan

Kommunedirektørens målsetting i arbeidet er å følge opp kommuneplanens mål «Sammen om et levende og bærekraftig samfunn» ved å legge følgende prioriteringer til grunn for arbeidet;

- Sikre fortsatt gode tjenester til innbyggerne
- Attraktivitet for unge mennesker og barnefamilier
- Klima og natur, i alt vi gjør

Klima og miljø

Kommunedirektøren legger også i år frem kommunens klimabudsjett sammen med handlingsprogram og økonomiplan 2025-28. Kommunedirektøren ønsker at klimabudsjettet skal inngå i styringsarbeidet sammen med handlingsprogram og økonomiplan som er verktøy for politiske prioriteringer, og bidra til søkelys på kommunens ansvar ifht de vedtatte klimamålene frem mot 2030.

Vurderinger

Handlingsprogram og økonomiplan 2025-28, med budsjett 205 bygger på kommunedirektørens

utfordringsbilde av demografiutviklingen for kommunen i planperioden og frem mot 2040, kommunens økonomiske driftssituasjon i 2024, og er konsekvensjustert for de kjente ekstraordinære hendelser som skjer i og utenfor vår kommune for planperioden.

Kommunedirektørens forslag til handlingsprogram og økonomiplan for 2025-28 bærer preg av en underfinansiert kommunesektor under press med stadig strammere rammer for å møte et stadig voksende tjenestebehov, og forventning til disse.

Risør kommune er ca 8,76 % dyrere å drive enn gjennomsnittskommunen og befolknings-sammensetningen viser at fordelingen mellom innbygger under og over 67 blir mer utfordrende i tiden som kommer. Dette innebærer at demografikostnadene vil øke og gi en betydelig ressursutfordring i tiden fremover.

Befolkningsutviklingen viser at vi blir færre "hender" som kan levere tjenester til en aldrende befolkning. Forsørgerbyrden viser at Risør kommunes forhold mellom yrkesaktive innbyggere (20-66 år) og antall eldre (over 67 år) i 2022 er omtrent på samme nivå som landsgjennomsnittet vil være i 2040. Dette innebærer at det må søkes alternative måter å løse utfordringene på, med mer fokus på velferdsteknologi og oppgaveforskyvning mellom profesjonene innen helse og omsorg. Det må legges til rette for økt frivillighet, og at våre innbyggere kan klare seg selv hjemme lengre.

Kommunens økonomi er under press, og de siste årenes drift har tæret kraftig på kommunens buffer i disposisjonsfondet som følge av at budsjetttrammene ikke strekker til på dagens tjenestenivå. Kommunedirektøren har gjennom 2024 jobbet med Bærekraft 2025 prosjektet, og forsøkte å snu alle stein for å stramme inn på driften og se etter alternative måter å levere gode kommunale tjenester på fremover. Kommunedirektøren har laget en verktøykasse, hvor mange av disse verktøyene er benyttet for å legge en økonomiplan i balanse fremover. De største tiltakene er rettet inn mot oppvekstsektoren gjennom å innføre en ressursfordelingsmodell i grunnskolen, og å gjøre endringer på opptak i barnehagene. Tiltakene er ventet å gi størst effekt utover i planperioden, og vil være avhengig av forutsetningene som legges til grunn for befolkningsframskrivingene knyttet til barn og unge i kommunen. Kommunedirektøren må følge utviklingen nøye utover perioden, og evt korrigere kursen dersom kommunen er så heldige å få en uventet vekst i de yngre aldersgruppene.

Kommunedirektøren legger frem et budsjett for 2025, og en økonomiplan for 2025-28 i balanse hvor det foreslås mange gode tiltak som vil kunne gi positive effekter for driften fremover. Det legges opp til en svært nøktern investeringsplan, med mål om å skape handlingsrom for å starte bygging av en ny ungdomsskole i 2028-2030. Kommunedirektøren legger frem et budsjett og en økonomiplan som vil bli krevende å etterfølge, hvor det viktigste trolig blir å stramme inn og følge opp måloppnåelsen av tiltakene som foreslås. Det vil kreve tett oppfølging og kontroll i alle ledd i organisasjonen fremover, og handlingskraft til å iverksette kursendringer når de kreves.

Kommunedirektørens konklusjon

Gitt de forutsetninger som dokumentet bygger på fremmer kommunedirektøren Risør kommunes Handlingsprogram og økonomiplan 2025-28, med budsjett 2025, i balanse.